

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
رئیس

پیوست

شماره: ۵۴۲/۴۰۵

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۱/۱۵

پیوست:

دبیرخانه شورای نگهبان	
شماره ثبت:	۹۵۱۰۶۱۳۰
تاریخ ثبت:	۱۳۹۵/۱۱/۱۵
ساعت ورود:	کد پرونده:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

عطف به نامه شماره ۹۴/۱۰۲/۵۸۱۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ و پیرو نامه شماره ۵۴۲/۸۴۱۷۳ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۱ در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران لایحه بیمه اجباری خسارات واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه که به منظور رفع ایرادات آن شورا در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می گردد.

علی لاریجانی

لایحه بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

بخش نخست - کلیات

ماده ۱- اصطلاحات به کار برده شده در این قانون، دارای معانی

به شرح زیر است:

الف- ...

ث- وسیله نقلیه: وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی شهری و بین

شهری و واگن متصل یا غیرمتصل به آن و یدک و تریلر متصل به آنها

در بند (ث) ماده (۱) عبارت «کفی (تریلر)» جایگزین کلمه «تریلر» می شود.

ج- ...

ماده ۳- دارنده وسیله نقلیه مکلف است برای پوشش خسارت های بدنی

وارد شده به راننده مسبب حادثه، حداقل به میزان مندرج در ماده (۸) این قانون،

بیمه حوادث اخذ کند. مبنای محاسبه میزان خسارت قابل پرداخت به راننده

مسبب حادثه، معادل دیه فوت یا دیه یا ارزش جرح و هزینه معالجه قبل از فوت

و سایر هزینه های معالجه می باشد. ضوابط مربوط به این بیمه نامه به پیشنهاد

بیمه مرکزی به تصویب شورای عالی بیمه می رسد.

ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳- دارنده وسیله نقلیه مکلف است برای پوشش خسارت های بدنی

وارد شده به راننده مسبب حادثه، حداقل به میزان دیه مرد مسلمان در ماه

غیرحرام، بیمه حوادث اخذ کند؛ مبنای محاسبه میزان خسارت قابل پرداخت به

راننده مسبب حادثه، معادل دیه فوت یا دیه و یا ارزش جرح در فرض ورود

خسارت بدنی به مرد مسلمان در ماه غیرحرام و هزینه معالجه آن می باشد.

سازمان پزشکی قانونی مکلف است با درخواست راننده مسبب حادثه یا شرکت

بیمه مربوط، نوع و درصد صدمه بدنی وارد شده را تعیین و اعلام کند. آیین نامه

اجرائی و حق بیمه مربوط به این بیمه نامه به پیشنهاد بیمه مرکزی پس از

تصویب شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۴- در صورت وقوع حادثه و ایجاد خسارت بدنی یا مالی برای شخص ثالث:
الف- ...

پ- در صورتی که خودرو، فاقد بیمه نامه موضوع این قانون بوده و وسیله نقلیه با اذن مالک در اختیار راننده مسبب حادثه قرار گرفته باشد، در صورتی که مالک، شخص حقوقی باشد، به جزای نقدی معادل بیست درصد (۲۰٪) و در صورتی که مالک شخص حقیقی باشد به جزای نقدی معادل ده درصد (۱۰٪) مجموع خسارات بدنی وارد شده محکوم می شود. مبلغ مذکور به حساب درآمدهای اختصاصی صندوق نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود و صد درصد (۱۰۰٪) آن به صندوق اختصاص می یابد.

در انتهای بند (پ) ماده (۴) بعد از عبارت «واریز می شود و» عبارت «با پیش بینی در بودجه های سالانه» اضافه می شود.

ماده ۵- شرکت سهامی بیمه ایران مکلف است طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن، با دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد نماید. سایر شرکتهای بیمه متقاضی فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث می توانند پس از اخذ مجوز از بیمه مرکزی اقدام به فروش بیمه نامه شخص ثالث نمایند. بیمه مرکزی موظف است تقاضای شرکتهای بیمه را بررسی نموده، در صورت انطباق وضعیت آنها با شرایطی که ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب شورای عالی بیمه می رسد، برای شرکتهای متقاضی، مجوز فعالیت در رشته شخص ثالث صادر نماید. شرکتهایی که مجوز فعالیت در این رشته بیمه ای را از بیمه مرکزی دریافت می کنند، موظفند طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن، با کلیه دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد نمایند. ادامه فعالیت در رشته شخص ثالث برای شرکتهایی که در زمان تصویب این قانون در رشته بیمه شخص ثالث فعال هستند، منوط به اخذ مجوز از بیمه مرکزی حداکثر ظرف مدت دو سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون می باشد.

ماده (۵) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۵- شرکت سهامی بیمه ایران مکلف است طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن، با دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد نماید. سایر شرکتهای بیمه متقاضی فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث می توانند پس از اخذ مجوز از بیمه مرکزی اقدام به فروش بیمه نامه شخص ثالث نمایند. بیمه مرکزی موظف است براساس آیین نامه اجرائی که به پیشنهاد بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد، برای شرکتهای متقاضی، مجوز فعالیت در رشته شخص ثالث صادر نماید. در آیین نامه اجرائی موضوع این ماده مواردی از قبیل حداقل توانگری مالی شرکت بیمه، سابقه مناسب پرداخت خسارت، داشتن نیروی انسانی و ظرفیت های لازم برای صدور بیمه نامه و پرداخت خسارت باید مد نظر قرار گیرد. شرکتهایی که مجوز فعالیت در این رشته بیمه ای را از بیمه مرکزی دریافت می کنند، موظفند طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن، با کلیه دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد کنند. ادامه فعالیت در رشته شخص ثالث برای شرکتهایی که در زمان تصویب این قانون در رشته بیمه شخص ثالث فعال هستند، منوط به اخذ مجوز از بیمه مرکزی ظرف مدت دو سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون می باشد.

ماده ۶- ...

ماده ۱۳- در مواردی که مسبب حادثه از وراث قانونی شخص ثالث متوفی باشد از خسارت بدنی ارث نمی برد و تمام خسارت بدنی به سایر وراث قانونی متوفی پرداخت می شود.

ماده (۱۳) حذف می شود.

ماده ۱۴- ...

ماده ۱۶- در موارد زیر بیمه گر مکلف است بدون اخذ تضمین، خسارت زیان دیده را پرداخت کند و پس از آن می تواند به قائم مقامی زیان دیده از طریق مراجع قانونی برای بازیافت تمام یا بخشی از وجوه پرداخت شده به شخصی که موجب خسارت شده است مراجعه نماید:

در سطر اول ماده (۱۶) عبارت «در موارد زیر بیمه گر مکلف است بدون» حذف و عبارت «در صورت اثبات موارد زیر نزد مرجع قضائی بیمه گر مکلف است بدون هیچ شرط و» جایگزین می شود.

الف - ...

ماده ۱۸- موارد زیر از شمول بیمه موضوع این قانون خارج است:

الف- خسارت وارده به وسیله نقلیه مسبب حادثه و محمولات آن
ب- خسارت مستقیم و یا غیرمستقیم ناشی از تشعشعات اتمی و رادیواکتیو

پ- جریمه یا جزای نقدی

ت- اثبات قصد زیان دیده در ایراد صدمه به خود مانند خودکشی، اسقاط جنین و نظایر آن و نیز اثبات هر نوع خدعه و تبانی نزد مراجع قضائی

یک تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸) الحاق می شود:

تبصره- در صورتی که در موارد بندهای (الف) و (ب) اختلافی وجود داشته باشد، معترض می تواند به مرجع قضائی صالح رجوع کند.

ماده ۱۹- ضوابط تعیین سقف حق بیمه موضوع این قانون و نحوه تخفیف، افزایش یا تقسیط آن به موجب آیین نامه ای است که توسط بیمه مرکزی تهیه می شود و پس از تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد. در آیین نامه مذکور باید عوامل زیر مدنظر قرار گیرد:

صدر ماده (۱۹) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۹- آیین نامه مربوط به تعیین سقف حق بیمه موضوع این قانون و نحوه تخفیف، افزایش یا تقسیط آن توسط بیمه مرکزی تهیه می شود و پس از تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد. در آیین نامه مذکور باید عوامل زیر مدنظر قرار گیرد:

الف - ...

ماده ۲۶- ...

تبصره ۲- نحوه و میزان بازیافت از مسبب حادثه با رعایت مقررات راجع به نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مطابق دستورالعملی است که بنا به پیشنهاد هیأت نظارت صندوق به تصویب مجمع عمومی صندوق می‌رسد.

تبصره (۲) ماده (۲۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۲- صندوق مجاز است با در نظر گرفتن شرایط و وضعیت وقوع حادثه، علت نداشتن بیمه‌نامه، سوابق بیمه‌ای مسبب حادثه، وضعیت مالی و معیشتی مسبب حادثه و سایر اوضاع و احوال مؤثر در وقوع حادثه نسبت به تقسیط یا تخفیف در بازیافت خسارت از مسبب حادثه اقدام کند. نحوه بازیافت از مسبب حادثه با رعایت مقررات راجع به نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و میزان بازیافت مطابق آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد هیأت نظارت صندوق و مجمع عمومی صندوق به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

ماده ۲۷- ...

ماده ۲۹- ...

ب- اعضای مجمع عمومی صندوق عبارت از وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس مجمع، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دادگستری و صنعت، معدن و تجارت، دادستان کل کشور (بدون حق رأی) و رئیس کل بیمه مرکزی است. مجمع عمومی صندوق حداقل یکبار در سال تشکیل می‌شود. مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده نیز به تقاضای هر یک از اعضاء به دعوت رئیس مجمع تشکیل می‌شود.

یکی از نمایندگان عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، به انتخاب کمیسیون مذکور به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی در جلسات مجمع شرکت می‌کند.

مدیر صندوق بدون حق رأی دبیر مجمع عمومی است.

در فراز دوم بند (ب) ماده (۲۹) عبارت «به انتخاب کمیسیون مذکور» حذف و عبارت «به پیشنهاد کمیسیون مذکور و تصویب مجلس شورای اسلامی» جایگزین می‌شود.

پ- ...

ماده ۴۲- به منظور ساماندهی امور مربوط به حوادث رانندگی، دولت مکلف است «سامانه جامع حوادث رانندگی» را مطابق مقررات این قانون با مشارکت همه دستگاههای ذی ربط ایجاد و نسبت به روزآمد کردن و تحلیل مستمر داده‌های آن اقدام کند.

نیروی انتظامی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (مراکز اورژانس و بیمارستان‌ها)، سازمان پزشکی قانونی و جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران موظفند اطلاعات مربوط به سوانح رانندگی را فوراً در سامانه مذکور ثبت نمایند.

قوه قضائیه نیز مکلف است اطلاعات مربوط به آرای قضائی راجع به حوادث رانندگی را در سامانه مذکور قرار دهد.

دولت موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، سامانه مزبور را راه اندازی و دسترسی برخط (آنلاین) به آن را برای کلیه واحدهای نیروی انتظامی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شرکتهای بیمه، صندوق و واحدهای قضائی فراهم نماید.

در فراز دوم ماده (۴۲) عبارت «فوریت‌های پزشکی (اورژانس)» جایگزین کلمه «اورژانس» می‌شود.

تبصره- ...

ماده ۴۷- عقد هرگونه قرارداد حمل و نقل بار یا مسافر از سوی دستگاههای اجرائی و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و مراکز آموزشی و کلیه اشخاص حقوقی در مواردی که به موجب قوانین و مقررات مربوطه مجاز می‌باشد با دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث معتبر، ممنوع است. عدم اجرای تکلیف فوق، تخلف اداری یا انتظامی محسوب می‌شود.

در انتهای ماده (۴۷) بعد از عبارت «تکلیف فوق» عبارت «حسب مورد» اضافه می‌شود.

ماده ۴۸- ...

ماده ۴۹- ستاد سوخت مکلف است از صدور هرگونه کارت سوخت و تخصیص اولیه سهمیه یا ادامه آن برای وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه خودداری کند. تبصره- بیمه مرکزی و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند اطلاعات مربوط به وسایل نقلیه مذکور را به صورت برخط در اختیار ستاد سوخت قرار دهند.

در ماده (۴۹) و تبصره آن عبارت «ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت» جایگزین عبارت «ستاد سوخت» می شود.

ماده ۵۰- ...

ماده ۵۹- بیمه مرکزی بر حسن اجرای این قانون نظارت نموده و در صورت قصور یا تخلف هر یک از شرکتهای بیمه در اجرای قانون، متناسب با قصور یا تخلف مربوط اقدامات ذیل را به عمل می آورد:

صدر ماده (۵۹) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۵۹- بیمه مرکزی بر حسن اجرای این قانون نظارت نموده و در صورت قصور یا تخلف هر یک از شرکتهای بیمه در اجرای قانون، اقدامات زیر را به عمل می آورد. اعمال موارد زیر متناسب با نوع قصور یا تخلف و تعدد و تکرار آن به موجب آیین نامه ای است که به پیشنهاد بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

الف- ...

تبصره ۳- جریمه موضوع بند(ت) این ماده به حساب صندوق تأمین خسارت های بدنی واریز می شود. عدم پرداخت جریمه از سوی شرکت بیمه در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است.

تبصره (۳) ماده (۵۹) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۳- جریمه موضوع بند (ت) این ماده به حساب اختصاصی صندوق نزد خزانه داری کل واریز و با پیش بینی در بودجه های سنواتی به صندوق مذکور تخصیص داده می شود. عدم پرداخت جریمه از سوی شرکت بیمه در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه عمومی است.

تبصره ۴- ...

تبصره ۵- رسیدگی به اعتراض شرکتهای بیمه در خصوص تصمیم بیمه مرکزی یا شورای عالی بیمه مبنی بر اعمال مجازات‌های مندرج در این ماده (به جز بند «الف») برعهده کمیسیونی متشکل از یک نفر قاضی دادگستری با انتخاب رئیس قوه قضائیه (به عنوان رئیس کمیسیون)، نماینده بیمه مرکزی و یک نفر نماینده اتحادیه (سندیکای) بیمه‌گران می‌باشد. تصمیم‌گیری کمیسیون مذکور با اکثریت آرای اعضاء، لازم‌الاجراء است. دبیرخانه این کمیسیون در بیمه مرکزی مستقر می‌باشد.

در انتهای تبصره (۵) ماده (۵۹) بعد از عبارت «لازم‌الاجراء» عبارت «و ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری» اضافه می‌شود.

ماده ۶۰- ...

ماده ۶۷- بیمه‌نامه‌های صادره پیش از لازم‌الاجراء شدن این قانون مشمول قانون زمان صدور خود هستند لکن در هر حال احکام بندهای (الف) و (ب) ماده (۴)، مواد (۱۱)، (۲۰)، (۲۳)، (۲۶)، (۳۱)، (۳۳) و تبصره آن، مواد (۳۷)، (۳۸)، (۳۹)، (۵۰)، (۵۱) و (۶۲) در مورد بیمه‌نامه‌هایی که هنوز خسارات تحت پوشش آنها پرداخت نشده نیز لازم‌الرعايه است.

ماده (۶۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶۷- بیمه‌نامه‌های صادره پیش از لازم‌الاجراء شدن این قانون مشمول قانون زمان صدور خود هستند لکن در هر حال احکام بندهای (الف) و (ب) ماده (۴) مواد (۱۱)، (۲۰)، (۲۳)، (۲۶)، (۳۱) و ماده (۳۳) و تبصره‌های آن، مواد (۳۷)، (۳۸)، (۳۹)، (۵۰)، (۵۱) و (۶۲) در مورد بیمه‌نامه‌هایی که هنوز خسارات تحت پوشش آنها پرداخت نشده نیز لازم‌الرعايه است.

ماده ۶۸- ...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی